

แนวทางการพัฒนาผู้นำด้านศิลปวัฒนธรรมสำหรับนักศึกษาครู*
GUIDELINES FOR DEVELOPING LEADERS IN ARTS AND CULTURE
FOR STUDENT TEACHERS

ทิพย์วรรณ สุขใจรุ่งวัฒนา และ วรรณวิสา บุญมาก

Tippawan Sukjairungwattana and Wanwisa Bungmark

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

Faculty of Education, Silpakorn University

Email: sukjairungwatta_t@su.ac.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาผู้นำด้านศิลปวัฒนธรรมสำหรับนักศึกษาครู มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สำรวจความต้องการจำเป็นผู้นำด้านศิลปวัฒนธรรมสำหรับนักศึกษาครู 2) วิเคราะห์สาเหตุความต้องการจำเป็นผู้นำด้านศิลปวัฒนธรรมสำหรับนักศึกษาครู และ 3) ศึกษาแนวทางการพัฒนาผู้นำด้านศิลปวัฒนธรรมสำหรับนักศึกษาครู เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาครูจากมหาวิทยาลัยของรัฐและมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐในภูมิภาคตะวันตก โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม และการสัมภาษณ์เชิงลึก วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นผู้นำด้านศิลปวัฒนธรรม พบว่า การประเมินตนเองเกี่ยวกับสิ่งที่เป็นอยู่ อยู่ในระดับปานกลางถึงมาก สิ่งที่คาดหวัง พบว่าอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด โดยด้านความคิดสร้างสรรค์มีค่าสูงที่สุด รองลงมา คือ ด้านอุดมการณ์และการพัฒนาศิลปวัฒนธรรม ด้านทัศนคติความรู้ ความเข้าใจ และด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี
2. สาเหตุความต้องการจำเป็นของผู้นำด้านศิลปวัฒนธรรม 8 ด้าน ได้แก่ ด้านบริหาร ด้านวิชาการ ด้านกิจกรรมนักศึกษา ด้านบุคลากร ด้านสภาพแวดล้อมภายในสถาบันอุดมศึกษา ด้านสภาพแวดล้อมภายนอกสถาบันอุดมศึกษา ด้านงบประมาณ และด้านนักศึกษา
3. แนวทางการพัฒนาผู้นำด้านศิลปวัฒนธรรม ได้แก่ การกำหนดวิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ แผนพัฒนานักศึกษา การพัฒนางานวิจัยไปใช้ในงานด้านศิลปวัฒนธรรม มีการบูรณาการศิลปวัฒนธรรมในการจัดการเรียนการสอน ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมนักศึกษาด้านศิลปวัฒนธรรมในรูปแบบต่างๆ ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของบุคลากรในสถาบันด้านศิลปวัฒนธรรม บุคลากรอำนวยความสะดวกและให้บริการด้านศิลปวัฒนธรรม มีสถานที่ดำเนินกิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม ใช้เทคโนโลยีพัฒนางานกิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม การส่งเสริมความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก เพื่อสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือในศิลปวัฒนธรรม สนับสนุนการจัดสรรงบประมาณ การสร้างให้นักศึกษาเป็นผู้นำศิลปวัฒนธรรม และเชิดชูเกียรตินักศึกษาที่ทำกิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม

คำสำคัญ: แนวทางการพัฒนา; ผู้นำด้านศิลปวัฒนธรรม; นักศึกษาครู

*Received August 27, 2023; Revised September 19, 2023; Accepted September 19, 2023

ABSTRACT

This research paper is part of the research on Guidelines for developing leaders in arts and culture for student teachers. The objectives of this research were 1) To assess the need for leaders in arts and culture for student teachers. 2) To analyze the reasons for the need for leaders in arts and culture for student teachers. 3) To study the guidelines for developing leaders in arts and culture for student teachers. The sample consisted student teachers in the western region by using the stratified random sampling method. The group of key informants in the in-depth interview. The data were analyzed by finding the percentage, mean, standard deviation, the modified priority index formula and the data by using content analysis.

The results found that:

1. An analysis of the need for leaders in arts and culture for student teachers found that Self-assessment was moderate to high. In terms of expectation found was at the highest level. The adjusted needs index of cultural leaders for student teachers, followed by commitment and cultural development, attitude, knowledge, understanding, and being a good role model, respectively.

2. The reasons for the need of leaders in arts and culture for student teachers in 8 areas: Administration, Academic, Student Activities, Personnel, Environment within higher education institutions, The external environment of higher education institutions, Budget and Student side.

3. Guidelines for developing leaders in arts and culture for student teachers: Determining visions, strategies, and student development plans. Developing research for use in arts and culture. There is an integration of arts and culture in teaching and learning management. Promote and support the organization of student activities on arts and culture in various forms. Promote and develop the potential of personnel in arts and culture institutions. Personnel facilitating and providing services in arts and culture. There is a place for performing arts and culture activities. Use technology to develop arts and culture activities. Promotion of cooperation with external agencies to build relationships and cooperation in the field of arts and culture. Support budget allocation. Creating students to be leaders in arts and culture. Honoring students who do arts and culture activities.

Keywords; Development Guidelines; Leaders In Arts And Culture; Student Teachers

บทนำ

การอุดมศึกษาเป็นกลไกสำคัญที่ทุกประเทศในโลกยอมรับ ในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของการสร้างสรรค์ องค์ความรู้ นวัตกรรม และผลิตกำลังคนที่มีคุณภาพ มีปริมาณที่เพียงพอทั้งทางด้านวิชาการ และปฏิบัติการระดับสูงให้กับประเทศ รวมถึงบทบาทในการเสนอแนะ และให้ข้อคิดเห็นเพื่อชี้นำสังคมที่อยู่บนหลักวิชาการ โดยพันธกิจของอุดมศึกษาจึงเป็นกลไกหนึ่งของการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศในหลากหลาย

มิติ ทั้งทาง เศรษฐกิจ สังคม ภายใต้บริบทของการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทั้งจากภายใน และภายนอกประเทศ ล้วนส่งผลกระทบต่ออุดมศึกษาอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ทั้งกระแสโลกาภิวัตน์ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี การเปลี่ยนแปลง โครงสร้างประชากร หรือปัจจัยเชิงนโยบายที่ภาครัฐกำหนดขึ้น ซึ่งท้าทายต่อบทบาทใหม่ของ สถาบันอุดมศึกษา ซึ่งการขับเคลื่อนพันธกิจจะสะท้อนไปยังปัจจัยภายในสถาบันอุดมศึกษาด้านต่าง ๆ ทั้งใน ด้านคุณภาพมาตรฐานในการผลิตบัณฑิต การวิจัย โอกาสในการเข้าถึงอุดมศึกษา การบริหารจัดการที่ยึดหลัก ธรรมภิบาลเพื่อสามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม และส่งผลต่อความคาดหวัง รวมทั้ง พันธกิจของอุดมศึกษาสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มที่คุ้มค่ากับการลงทุนของรัฐบาลให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน

มหาวิทยาลัยกำลังเผชิญภาวะวิกฤตินักศึกษาขาดภาวะผู้นำ และไม่มีแรงจูงใจหรือความต้องการ ที่จะเป็นผู้นำนักศึกษา โดยส่วนใหญ่ขาดมุมมองและความเข้าใจความหมายที่แท้จริงของการเป็นผู้นำ โดยขาด ทักษะในการเป็นผู้นำ ซึ่งปัญหาดังกล่าวเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมนักศึกษา นั่นคือ ขาดแคลนผู้นำนักศึกษาที่ ขาดภาวะผู้นำไม่สามารถจูงใจให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ส่งผลให้การดำเนินกิจกรรมไม่ได้ผลดี เท่าที่ควร ขาดประสิทธิภาพและประสิทธิผลไม่สามารถบรรลุเป้าหมายที่มหาวิทยาลัยตั้งไว้ในการพัฒนา นักศึกษาให้เป็นบัณฑิตที่สมบูรณ์ด้วยการเป็นผู้นำที่ดีในสังคม สำเนา ขจรศิลป์ พบว่า ปัญหาการขาดภาวะ ผู้นำด้านศิลปวัฒนธรรม ซึ่งส่วนมากเป็นกิจกรรมเพื่อการรักษาสืบทอดหรือเผยแพร่วัฒนธรรมเชิงชาติกิจกรรม เพื่อการแก้ไขและพัฒนาวัฒนธรรม จึงควรให้ความสำคัญกับผู้นำด้านศิลปวัฒนธรรม ควรมีลักษณะ ดังนี้ องค์ประกอบที่ 1 อุดมการณ์และการพัฒนาศิลปวัฒนธรรม องค์ประกอบที่ 2 ความคิดสร้างสรรค์ องค์ประกอบที่ 3 การเป็นแบบอย่างที่ดี และองค์ประกอบที่ 4 ทศนคติ ความรู้ ความเข้าใจ ซึ่งความรู้ด้าน ศิลปวัฒนธรรมเป็นสิ่งสำคัญในการสร้างคุณลักษณะของนักศึกษา การเข้าใจเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรม เป็นส่วน สำคัญในการสร้างความสุนทรีย์ให้กับชีวิต จึงต้องสร้างภูมิคุ้มกันให้กับนักศึกษาให้เข้าใจเตรียมจิตใจ สาเหตุต่อ กิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม พบว่า ขาดแคลนงบประมาณน้อยกว่ากิจกรรมประเภทอื่น ๆ ขาดแคลนสถานที่ ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถด้านศิลปวัฒนธรรม ขาดการประชาสัมพันธ์ดีพอ ทำให้นักศึกษาขาด ความสนใจและเข้าร่วมกิจกรรมอื่น ๆ มากกว่า จึงจำเป็นต้องพัฒนากิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรมให้มี ประสิทธิภาพ

คณะศึกษาศาสตร์ในระดับปริญญาบัณฑิต เป็นสถานฝึกปฏิบัติการวิชาชีพสำหรับนักศึกษา และเป็นแหล่งทดลองนวัตกรรมทางการศึกษา เพื่อการพัฒนาด้านการจัดการเรียนการสอนคณะศึกษาศาสตร์ ได้พัฒนาการจัดการเรียนการสอนในสาขาวิชาต่าง ๆ มาอย่างต่อเนื่อง โดยมีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา เพื่อการผลิตบัณฑิตที่มีความเป็นเลิศในวิชาชีพสากล เป็นผู้นำในการพัฒนาบุคลากร การวิจัย นวัตกรรมทาง การศึกษา อนุรักษ์ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นและเป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต พัฒนาคณะ ให้เป็น สถาบันการศึกษาชั้นดีที่มีระบบการบริหารจัดการที่มีศักยภาพในการผลิตบัณฑิตที่มีความรู้และคุณธรรม ตลอดจนเป็นแหล่งอ้างอิงทางวิชาการ รวมทั้งมีระบบและกลไกด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม โดยกำหนดนโยบายและแผนงานด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม กำหนดผู้รับผิดชอบโดยแต่งตั้ง คณะกรรมการดำเนินงานด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ซึ่งมีหน้าที่ในการจัดทำแผนการดำเนินงานด้าน การทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น จัดทำแผนงบประมาณโครงการเพื่อรองรับการ ดำเนินงานตามแผนงาน ทั้งในระดับคณะวิชา และระดับภาควิชา นอกจากนี้ยังกำหนดเป็นแนวทางให้ ภาควิชา/สาขาวิชา จัดการเรียนการสอน การวิจัย และการดำเนินงานด้านกิจกรรมของนักศึกษา โดยให้บูรณา การกับการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งนอกจากการดำเนินการเพื่อสนับสนุนงาน ด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมภายในคณะแล้วยังส่งเสริมให้เผยแพร่กิจกรรม และบริการด้านศิลปะ และวัฒนธรรมต่อสาธารณชน รวมทั้งส่งเสริมให้มีการสร้างมาตรฐานคุณภาพด้านศิลปะและวัฒนธรรมด้วย

แนวทางหนึ่งที่จะส่งเสริมผู้นำด้านศิลปวัฒนธรรมสำหรับนักศึกษาครู ควรมีความรู้ด้านวัฒนธรรมประเพณีที่ดีของสังคม ค่านิยม คุณธรรม จริยธรรมอย่างถูกต้องให้คนในสังคม ความคิดแนวปฏิบัติ ความภาคภูมิใจในความ เป็นไทย ความภาคภูมิใจในศิลปวัฒนธรรมที่บรรพบุรุษ ได้ก่อปรกอบไว้ศิลปธรรมจรรยาที่สังคมไทยยึดถือปฏิบัติ สืบทอดกันมา อันเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจให้ประพสุติดี การที่จะทำให้นักศึกษาครูนั้นมีลักษณะเป็นผู้นำ จะต้องปรับเปลี่ยนวิธีการสอนให้เน้นถึงการปฏิบัติ การใช้บริการศึกษานอกสถานที่ เพื่อให้นักศึกษาครูซึมซับ ศิลปวัฒนธรรม ความรู้รอบด้านจากประสบการณ์ตรง ได้ปฏิบัติฝึกฝนอบรมศิลปธรรมนอกห้องเรียน จะช่วยขัด เกลาจิตใจของนักศึกษาครูให้รู้จักจัดอารมณ์ได้ถูกต้อง และเพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างนักศึกษา อาจารย์ บุคลากรของคณะได้ทำกิจกรรมร่วมกัน และเพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้นักศึกษา อาจารย์ บุคลากร ของคณะ มหาวิทยาลัยและชุมชน ได้รับการปลูกฝังจิตสำนึกรัก ห่วงแหน และร่วมกันสืบทอดศิลปวัฒนธรรม ไทย ที่เป็นเอกลักษณ์อันโดดเด่น ช่วยให้นักศึกษาฝึกการทำงานเป็นหมู่คณะ ฝึกความสามัคคี เพิ่มสายสัมพันธ์ ระหว่างกัน และสถาบันการศึกษาอื่น ๆ ให้เกิดการร่วมมือทางด้านศิลปวัฒนธรรม ทำให้นักศึกษานั้นมีความ ภาคภูมิใจในการดำเนินโครงการจากการเรียนรู้จากการทำงานจริง ดังนั้น มหาวิทยาลัยเป็นสถาบันอุดมศึกษา จึงมีบทบาทหน้าที่สำคัญหลายประการ ซึ่งนอกจากจะมีบทบาทหลักในด้านการผลิตบัณฑิตในระดับปริญญาตรี ของคณะศึกษาศาสตร์อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยจึงเห็นควรพัฒนาผู้นำด้านศิลปวัฒนธรรมสำหรับนักศึกษาครู เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาผู้นำด้านศิลปวัฒนธรรมสำหรับนักศึกษาครู เป็นระบบกลไก ส่งเสริมสนับสนุนใน ลักษณะกิจกรรมโครงการและส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมนักศึกษา โดยใช้วิธีการ ประเมินความต้องการจำเป็นแบบสมบูรณ์ (Complete Needs Assessment) เนื่องจากการประเมิน ความต้องการจำเป็นที่ทำให้ได้แนวทางในการแก้ปัญหา เพื่อตอบสนองความต้องการจำเป็นที่เกิดขึ้น ซึ่งผลการวิจัยนี้จะทำให้ทราบระดับพร้อมปัจจัยที่ส่งผลความต้องการจำเป็นพัฒนาผู้นำด้านศิลปวัฒนธรรม สำหรับนักศึกษาครูรวมไปถึงแนวทางการพัฒนาผู้นำด้านศิลปวัฒนธรรมสำหรับนักศึกษาครูต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อสำรวจความต้องการจำเป็นผู้นำด้านศิลปวัฒนธรรมสำหรับนักศึกษาครู
2. เพื่อวิเคราะห์สาเหตุความต้องการจำเป็นผู้นำด้านศิลปวัฒนธรรมสำหรับนักศึกษาครู
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาผู้นำด้านศิลปวัฒนธรรมสำหรับนักศึกษาครู

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบการวิจัยเชิงบรรยาย โดยมีกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาครูจาก มหาวิทยาลัยของรัฐและมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐในภูมิภาคตะวันตกที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 ชั้นปีที่ 1-4 จาก 6 สถาบันการศึกษา ได้แก่ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวัง สนามจันทร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม มหาวิทยาลัยราช ภัฏกาญจนบุรี มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง และมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี โดยใช้เกณฑ์กำหนด ขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครซีและมอร์แกนจำนวน 375 คน จากการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยผู้ให้ ข้อมูลหลักใช้วิธีเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญอย่างเจาะจง (Purposive Selection) เป็นผู้เกี่ยวข้องกับผู้นำด้าน ศิลปวัฒนธรรมสำหรับนักศึกษาครู จำนวน 10 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ 1. แบบสอบถามประเมินความต้องการจำเป็นผู้นำด้าน ศิลปวัฒนธรรมสำหรับนักศึกษาครูโดยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นและผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาจาก ผู้เชี่ยวชาญ และผ่านการรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมวิจัยในมนุษย์มหาวิทยาลัยศิลปากร ไปทดลอง

(Try Out) กับนักศึกษาที่ไม่ใช่ตัวอย่างจำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยง (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปรวบรวมข้อมูลต่อไป ผลของการตรวจสอบความเที่ยงของแบบสอบถาม พบว่า สภาพที่เป็นจริง 0.83 สภาพที่คาดหวัง 0.78 และ 2. แบบสัมภาษณ์เชิงลึกสาเหตุและแนวทางการพัฒนาผู้นำด้านศิลปวัฒนธรรมสำหรับนักศึกษาครู

การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามจากตัวอย่างตามสัดส่วนที่คำนวณได้ จำนวน 375 ชุด และรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์เชิงลึกสาเหตุและแนวทางการพัฒนาผู้นำด้านศิลปวัฒนธรรมสำหรับนักศึกษาครูโดยการประสานไปยังผู้ให้ข้อมูลหลักจำนวน 10 คน

การวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล ใช้ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการจำเป็นผู้นำด้านศิลปวัฒนธรรมสำหรับนักศึกษาครู เป็นการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างสภาพที่เป็นอยู่กับสภาพที่ควรจะเป็น แล้วจัดลำดับของผลต่างของคะแนนเฉลี่ยโดยใช้สูตร Modified Priority Index ($PNI_{modified}$) และใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) สาเหตุของความต้องการจำเป็นพัฒนาผู้นำด้านศิลปวัฒนธรรมสำหรับนักศึกษาครูและแนวทางการพัฒนาผู้นำด้านศิลปวัฒนธรรมสำหรับนักศึกษาครู

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของตัวอย่างนักศึกษาวิชาชีพครู

ตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาครูจำนวน 375 คน เป็นเพศหญิงมากที่สุด (ร้อยละ 53.07) รองลงมาคือ เพศชายและเพศทางเลือก (ร้อยละ 33.17 และ 13.86 ตามลำดับ) ในส่วนของกลุ่มสาขาวิชาพบว่า ส่วนใหญ่เป็นวิชาเอกในกลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (ร้อยละ 47.20) รองลงมาคือ กลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพและวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (ร้อยละ 44.53 และ 8.27 ตามลำดับ) ในส่วนของชั้นปีของนักศึกษาพบว่า ตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 4 (ร้อยละ 31.47) รองลงมาคือ ชั้นปีที่ 3 (ร้อยละ 22.13) ชั้นปีที่ 1 (ร้อยละ 18.93) ชั้นปีที่ 2 (ร้อยละ 16.53) และชั้นปีที่ 5 (ร้อยละ 10.93) ตามลำดับ นอกจากนี้ในส่วนของระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมพบว่า ส่วนใหญ่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมระหว่าง 3.51-4.00 มากที่สุด (ร้อยละ 38.13) รองลงมาคือ ระหว่าง 3.01-3.50 (ร้อยละ 33.07) ระหว่าง 2.51-3.00 (ร้อยละ 22.13) และระหว่าง 2.00 - 2.50 (ร้อยละ 6.67) ตามลำดับ

ตารางที่ 1 ดัชนีความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุงของผู้นำด้านศิลปวัฒนธรรมสำหรับนักศึกษาครู

รายการ	สภาพที่เป็นจริง			สภาพที่คาดหวัง			PNI _M	อันดับ
	M	SD.	แปลผล	M	SD.	แปลผล		
1. อุดมการณ์และการพัฒนาศิลปวัฒนธรรม	3.43	.72	ปานกลาง	4.29	.63	มาก	.30	2
2. ความคิดสร้างสรรค์	3.44	.80	ปานกลาง	4.34	.67	มาก	.33	1
3. การเป็นแบบอย่างที่ดี	3.75	.70	มาก	4.52	.59	มากที่สุด	.24	4
4. ทศนคติ ความรู้ความเข้าใจ	3.60	.72	มาก	4.46	.62	มาก	.28	3
รวม	3.56	.68	มาก	4.40	.58	มาก	.27	-

ตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาครูจำนวน 375 คนประเมินตนเองเกี่ยวกับสิ่งที่เป็นอย่าง (What is) ความเป็นผู้นำด้านศิลปวัฒนธรรมสำหรับนักศึกษาครูในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.56 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .68) ในส่วนของสิ่งที่คาดหวัง (What Should be) พบว่าอยู่ในระดับมาก (มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.40 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .58) เมื่อพิจารณาค่าดัชนีความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง (PNIM) ในภาพรวม พบว่ามีค่าเท่ากับ .27 เมื่อพิจารณาภาพรวมจำแนกตามรายด้าน พบว่า ตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาครูจำนวน 375 คนประเมินตนเองเกี่ยวกับสิ่งที่เป็นอย่าง (What is) อยู่ในระดับปานกลางถึงมาก ในส่วนของสิ่งที่คาดหวัง (What Should be) พบว่าอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด เมื่อพิจารณาค่าดัชนีความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง (PNIM) อยู่ระหว่าง .24-.33 โดยด้านความคิดสร้างสรรค์มีค่าสูงที่สุด (.33) รองลงมาคือ ด้านอุดมการณ์และการพัฒนาศิลปวัฒนธรรม (.30) ด้านทศนคติ ความรู้ ความเข้าใจ (.28) และด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี (.24) ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สาเหตุความต้องการจำเป็นของผู้นำด้านศิลปวัฒนธรรมสำหรับนักศึกษาครู

สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นของผู้นำด้านศิลปวัฒนธรรมสำหรับนักศึกษาครู จากการสัมภาษณ์เชิงลึก 8 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านบริหาร 2. ด้านวิชาการ 3. ด้านกิจกรรมนักศึกษา 4. ด้านบุคลากร 5. ด้านสภาพแวดล้อมภายในสถาบันอุดมศึกษา 6. ด้านสภาพแวดล้อมภายนอกสถาบันอุดมศึกษา 7. ด้านงบประมาณ 8. ด้านนักศึกษา

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาผู้นำด้านศิลปวัฒนธรรมสำหรับนักศึกษาครู

การวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาผู้นำด้านศิลปวัฒนธรรมสำหรับนักศึกษาครูโดยการนำผลการวิเคราะห์แนวทางซึ่งสอดคล้องกับสาเหตุ ได้แก่ 1. การกำหนดวิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ แผนพัฒนานักศึกษา 2. การพัฒนางานวิจัยไปใช้ในงานด้านศิลปวัฒนธรรม 3. มีการบูรณาการศิลปวัฒนธรรมในการจัดการเรียนการสอน 4. ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมนักศึกษาด้านศิลปวัฒนธรรมในรูปแบบต่าง ๆ 5. ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของบุคลากรในสถาบันด้านศิลปวัฒนธรรม 6. บุคลากรอำนวยความสะดวกและให้บริการด้านศิลปวัฒนธรรม 7. มีสถานที่ดำเนินกิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม 8. ใช้เทคโนโลยีพัฒนากิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม 9. การส่งเสริมความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก เพื่อสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือในด้านศิลปวัฒนธรรม 10. สนับสนุนการจัดสรรงบประมาณ 11. การสร้างให้นักศึกษาเป็นผู้นำศิลปวัฒนธรรม 12. เชิดชูเกียรตินักศึกษาที่ทำกิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม

อภิปรายผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นผู้นำด้านศิลปวัฒนธรรมสำหรับนักศึกษาครู

การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นผู้นำด้านศิลปวัฒนธรรม พบว่า การประเมินตนเองเกี่ยวกับสิ่งที่เป็นอย่างน้อยอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก สิ่งที่คาดหวัง พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านความคิดสร้างสรรค์มีค่าสูงที่สุด รองลงมา คือ ด้านอุดมการณ์และการพัฒนาศิลปวัฒนธรรม ด้านทัศนคติ ความรู้ ความเข้าใจ และด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี

จากผลการวิจัยพบว่า ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) ประเมินตนเองเกี่ยวกับสิ่งที่เป็นอย่างน้อย (What is) ความเป็นผู้นำด้านศิลปวัฒนธรรมสำหรับนักศึกษาครูด้านความคิดสร้างสรรค์อยู่ในระดับปานกลางถึงระดับมาก ในส่วนของสิ่งที่คาดหวัง (What Should be) พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยรายการลำดับแรกได้แก่ อันดับแรก คือ “ข้าพเจ้าประยุกต์องค์ความรู้ทางศิลปวัฒนธรรมได้อย่างมีคุณภาพ” สอดคล้องกับการศึกษาของ ธิติ ญาณปรีชาเศรษฐ ไซยศ ไพวิทยศิริธรรม และยุวี ญาณปรีชาเศรษฐ ที่กล่าวถึงความคิดสร้างสรรค์ไว้ว่า เนื่องจากศิลปวัฒนธรรมเป็นสิ่งที่มีความเป็นพลวัต มีการเปลี่ยนแปลง การที่ผู้นำนักศึกษาที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความคิดคล่องแคล่วทางด้านการเชื่อมโยงสัมพันธ์ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างมีคุณภาพ แสวงหาข้อบกพร่องและพยายามปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้น ตลอดจนขยายขอบเขตความคิดออกไปจากกรอบความคิดเดิมที่มีอยู่สู่ความคิดใหม่ ๆ ที่ไม่เคยมีมาก่อน

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สาเหตุความต้องการจำเป็นของผู้นำด้านศิลปวัฒนธรรมสำหรับนักศึกษาครู

สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นของผู้นำด้านศิลปวัฒนธรรมสำหรับนักศึกษาครูจากการสัมภาษณ์เชิงลึก พบว่า สาเหตุความต้องการจำเป็นด้านบริหารของผู้นำด้านศิลปวัฒนธรรมสำหรับนักศึกษาครู ได้แก่ ขาดการผลักดันนโยบายการบริหารที่สามารถปฏิบัติได้จริง สอดคล้องกับ สำเนา ขจรศิลป์ กล่าวถึง สาเหตุปัจจัยด้านบริหารที่เป็นลักษณะการดำเนินการร่วมกันระหว่างคณะบุคคลในส่วนที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการ ได้แก่ ปรัชญาของสถาบันอุดมศึกษานโยบายในการพัฒนานักศึกษา การกำหนดเป้าหมายในการพัฒนานักศึกษา ซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญ สาเหตุความต้องการจำเป็นด้านบุคลากรของผู้นำด้านศิลปวัฒนธรรมสำหรับนักศึกษาครู ได้แก่ จำนวนบุคลากรลดลง และภารกิจหลักเพิ่มมากขึ้น สอดคล้องกับการศึกษาของ สุมิตรา วิริยะ ศึกษาการพัฒนากลยุทธ์การพัฒนาบทบาทสถาบันอุดมศึกษาด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมสถานภาพองค์กรด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของสถาบันอุดมศึกษา พบว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นมากที่สุดคือ ขาดจำนวนบุคลากรเช่นเดียวกับ สำเนา ขจรศิลป์ ที่กล่าวถึง สถาบันอุดมศึกษาขาดแคลนอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีความรู้และประสบการณ์ที่เกี่ยวกับกิจกรรม

ส่วนกลาง สาเหตุความต้องการจำเป็นด้านสภาพแวดล้อมภายในของผู้นำด้านศิลปวัฒนธรรมสำหรับ **นักศึกษาคู** ได้แก่ ขาดสถานที่ดำเนินกิจกรรมซึ่งสอดคล้องกับ สำเนา ขจรศิลป์ ที่กล่าวถึงสาเหตุด้าน สภาพแวดล้อมภายในสถาบันอุดมศึกษาที่มีความสำคัญกับการเรียนการสอน และการพัฒนานักศึกษา ได้แก่ สถานที่เกี่ยวกับบริเวณสถาบันสถานที่เกี่ยวกับอาคารที่ควรจัดให้เพียงพอพร้อมทั้งจัดหาวัสดุครุภัณฑ์ที่มีความเหมาะสมเพื่อให้การสนับสนุนกิจกรรมส่วนกลางของสถาบัน **สาเหตุความต้องการจำเป็นด้านสภาพแวดล้อมภายนอกของผู้นำด้านศิลปวัฒนธรรมสำหรับนักศึกษาคู** ได้แก่ ขาดการพัฒนาทักษะผู้นำเพื่อการทำงาน ร่วมกับหน่วยงานภายนอกซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ พัชรพร วรจักร พบว่า ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย/ นิสิต นักศึกษา/ ชุมชนอนุรักษ์เป็นผู้สำคัญในการสืบสานฟื้นฟูเผยแพร่และพัฒนางานศิลปะ สังคม วัฒนธรรมอย่างสร้างสรรค์เพื่อความมั่นคงและยั่งยืนส่งเสริมและสนับสนุนให้นักศึกษาและชุมชนตระหนักถึงคุณค่าของ ขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมอันดีงาม และมีสุนทรียภาพทางศิลปะตลอดจนรู้เท่าทันวัฒนธรรมของประเทศต่าง ๆ สถาบันอุดมศึกษาสามารถสนองความต้องการของชุมชนทางวิชาการและประชาชนโดยทั่วไป อย่างเป็นมาตรฐานกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนทุกภาคส่วนการจัดตั้งเครือข่ายด้านวัฒนธรรมกับชุมชน ต่าง ๆ การบริการนักศึกษาทันต่อความต้องการและทิศทางการจัดการศึกษา ส่วนประเด็นอื่น ๆ มีการปฏิบัติ มากซึ่งโครงการนี้สามารถนำผลการประเมินไปประยุกต์ใช้หรือบูรณาการกับการเรียนการสอนการบูรณาการ งานบริการวิชาการแก่สังคมกับการเรียนการสอนความร่วมมือเพื่อการเรียนรู้ และเสริมสร้างความเข้มแข็งของ ชุมชนฝ่ายบริหารจัดการเสวนาในการรับฟังความคิดเห็นความต้องการของชุมชน / ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อให้ ชุมชนมีส่วนร่วมในการทานุบำรุงศิลปวัฒนธรรม **สาเหตุความต้องการจำเป็นด้านงบประมาณของผู้นำด้าน ศิลปวัฒนธรรมสำหรับนักศึกษาคู** ได้แก่ ขาดแคลนงบประมาณ สอดคล้องกับการศึกษาของ สมิตรา วิริยะ ศึกษาการพัฒนากลยุทธ์การพัฒนามหาวิทยาลัยสถาบันอุดมศึกษาด้านการทานุบำรุงศิลปวัฒนธรรมสถานภาพ องค์การด้านการทานุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของสถาบันอุดมศึกษา พบว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นมากที่สุดคือ ขาดความ สนใจระดับผู้นำรัฐบาล ขาดบุคลากร ขาดงบประมาณ เช่นเดียวกับ สำเนา ขจรศิลป์ ที่กล่าวว่า ปัจจัยด้าน งบประมาณเป็นปัจจัยสำคัญสำหรับการใช้ในการจัดกิจกรรมนักศึกษา **สาเหตุความต้องการจำเป็นด้านนักศึกษาคู ของผู้นำด้านศิลปวัฒนธรรมสำหรับนักศึกษาคู** ได้แก่ ขาดแรงจูงใจซึ่งสอดคล้องกับการศึกษา ของ นิชาภัทร จาวิสูตร ที่พบว่า นิสิตสโมสรนิสิตมีความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างภาวะผู้นำด้าน ศิลปวัฒนธรรมอยู่ในระดับมาก คือ ต้องมีความสามารถในการน่านิสิตคนอื่น ๆ ปฏิบัติกิจกรรมนิสิตอย่าง สร้างสรรค์ได้ ผู้นำจึงต้องมีความสามารถในการสร้างแรงจูงใจคนให้ทำงาน ในแง่ของศิลปวัฒนธรรมไทยที่มี กระแสการอนุรักษ์เพิ่มขึ้น **สาเหตุความต้องการจำเป็นด้านวิชาการของผู้นำด้านศิลปวัฒนธรรมสำหรับ นักศึกษาคู** มี 2 รายการ ได้แก่ ขาดการพัฒนาในงานวิจัยและขาดการบูรณาการในการจัดการเรียนการสอน **สาเหตุความต้องการจำเป็นด้านกิจกรรมนักศึกษาของผู้นำด้านศิลปวัฒนธรรมสำหรับนักศึกษาคู** ได้แก่ ขาดกิจกรรมช่วยเสริมความรู้นอกห้องเรียน ด้านศิลปวัฒนธรรมและนักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมลดน้อยลง สอดคล้องกับ สำเนา ขจรศิลป์ ที่กล่าวถึงสาเหตุปัจจัยด้านกิจกรรมนักศึกษาที่เป็นหน่วยงานประสานในการ พัฒนานักศึกษากับหน่วยงานต่างๆในสถาบัน ได้แก่ งานกิจกรรมนักศึกษา

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาผู้นำด้านศิลปวัฒนธรรมสำหรับนักศึกษาคู

1. แนวทางด้านบริหารไปใช้เพื่อพัฒนาผู้นำด้านศิลปวัฒนธรรมสำหรับนักศึกษาคู พบว่า แนวทางด้านบริหารไปใช้เพื่อพัฒนาผู้นำด้านศิลปวัฒนธรรมสำหรับนักศึกษาคู ได้แก่ การกำหนดวิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์แผนพัฒนานักศึกษาสอดคล้องกับการศึกษาของ พัชรพร วรจักร ศึกษาแบบการทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรมของสถาบันอุดมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า การบริหารมีแผนการพัฒนาด้านการ ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมเพื่อให้สอดคล้องกับแผนแม่บทของสถาบันอุดมศึกษาด้านนโยบาย ปรัชญา วิสัยทัศน์

พันธกิจอยู่ในระดับมากที่สุด และด้านปฏิบัติงานของสถาบันอุดมศึกษาจัดทำแผนในการพัฒนาอาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ ความพร้อมด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

2. แนวทางด้านวิชาการไปใช้เพื่อพัฒนาผู้นำด้านศิลปวัฒนธรรมสำหรับนักศึกษาครู พบว่า แนวทางด้านวิชาการไปใช้เพื่อพัฒนาผู้นำด้านศิลปวัฒนธรรมสำหรับนักศึกษาครู มี 2 รายการ ได้แก่ การพัฒนางานวิจัยไปใช้ในงานด้านศิลปวัฒนธรรม และ มีการบูรณาการศิลปวัฒนธรรมในการจัดการเรียนการสอนสอดคล้องกับการศึกษาของ สุรียัตน์ จินพงษ์ ที่กล่าวถึงการพัฒนาให้ผู้นำมีความรู้ที่จำเป็นในเรื่องวิชาการและวิชาชีพนำไปสู่การทำงาน และดำเนินชีวิตในสังคมที่เหมาะสมกับวัฒนธรรมไทย การอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างเข้าใจในขนบธรรมเนียม ประเพณีของไทยเพื่อเป็นการวางรากฐานของความรู้ ความเข้าใจ และการนำไปใช้ประโยชน์

3. แนวทางด้านกิจกรรมนักศึกษาไปใช้เพื่อพัฒนาผู้นำด้านศิลปวัฒนธรรมสำหรับนักศึกษาครู พบว่า แนวทางด้านกิจกรรมนักศึกษาไปใช้เพื่อพัฒนาผู้นำด้านศิลปวัฒนธรรมสำหรับนักศึกษาครู ได้แก่ ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมนักศึกษาด้านศิลปวัฒนธรรมในรูปแบบต่าง ๆ ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมนักศึกษาด้านศิลปวัฒนธรรมในรูปแบบต่าง ๆ สอดคล้องกับการศึกษาของ กมลวรรณ ม่วงสุข ศึกษาการพัฒนาคู่มือการบริหารงานด้านศิลปวัฒนธรรมสาขานุรักษ์มรดกไทย พบว่า แนวทางการบริหารงานด้านศิลปวัฒนธรรม สาขานุรักษ์มรดกไทย ได้แก่ การส่งเสริมให้มี 1. มีการจัดทำโครงการ/กิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม 2. มีการจัดตั้งชมรมด้านศิลปวัฒนธรรมและได้รับรางวัลระดับชุมชน จังหวัด และประเทศ 3. เป็นแบบอย่างและเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมสู่สาธารณะ 4. มีการประสานงาน ร่วมกับหน่วยงานนอก และ 5. ดำเนินการต่อเนื่องทุกปีการศึกษา

4. แนวทางด้านบุคลากรไปใช้เพื่อพัฒนาผู้นำด้านศิลปวัฒนธรรมสำหรับนักศึกษาครู พบว่า แนวทางด้านบุคลากรไปใช้เพื่อพัฒนาผู้นำด้านศิลปวัฒนธรรมสำหรับนักศึกษาครู มี 2 รายการ ได้แก่ ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของบุคลากรในสถาบันด้านศิลปวัฒนธรรม และบุคลากรอำนวยความสะดวกและให้บริการด้านศิลปวัฒนธรรมรายการสอดคล้องกับการศึกษาของขวัญชัย พะยอม ศึกษาแนวทางการจัดกิจกรรมนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร พบว่า กิจกรรมศิลปวัฒนธรรม ควรส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของบุคลากรด้วยการให้มีการจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการร่วมกันระหว่างกองพัฒนานักศึกษา สำนักศิลปะและวัฒนธรรมให้นักศึกษามีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะที่ดีเกี่ยวกับวัฒนธรรมตลอดจนมีทัศนคติที่มีต่อวัฒนธรรมไทยควรสร้างวัฒนธรรมใหม่โดยขอความร่วมมือจากอาจารย์และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติเป็นตัวอย่างให้กับนักศึกษา

5. แนวทางด้านสภาพแวดล้อมภายในสถาบันอุดมศึกษาไปใช้เพื่อพัฒนาผู้นำด้านศิลปวัฒนธรรมสำหรับนักศึกษาครู พบว่า มี 2 รายการ ได้แก่ มีสถานที่ดำเนินกิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม และใช้เทคโนโลยีพัฒนากิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรมสอดคล้องกับการศึกษาของ บรรจบ บุญจันทร์ และ จตุรงค์ ธนะสีลังกูร ศึกษากลยุทธ์การพัฒนาภาวะผู้นำนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา พบว่า องค์ประกอบภาวะผู้นำมี ด้านการสื่อสารและเทคโนโลยี ด้านการนำและการจัดการ

6. แนวทางด้านสภาพแวดล้อมภายนอกสถาบันอุดมศึกษา ไปใช้เพื่อพัฒนาผู้นำด้านศิลปวัฒนธรรมสำหรับนักศึกษาครู พบว่า แนวทางด้านสภาพแวดล้อมภายนอกสถาบันอุดมศึกษาไปใช้เพื่อพัฒนาผู้นำด้านศิลปวัฒนธรรมสำหรับนักศึกษาครู ได้แก่ การส่งเสริมความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก เพื่อสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือในด้านด้านศิลปวัฒนธรรมสอดคล้องกับการศึกษาของ สุรียัตน์ จินพงษ์ ที่กล่าวถึงการส่งเสริมด้านสัมพันธ์ภาพเชิงวัฒนธรรมไทยเป็นการเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่าง

บุคคลจึงต้องอาศัยความเข้าใจในการสร้างสัมพันธ์ภาพที่มีระหว่างกัน เพื่อบุคคลทั้งสองฝ่ายจะได้ประสบความสำเร็จในการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อกัน รู้และเข้าใจถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ชุมชน และสังคม

7. แนวทางด้านงบประมาณไปใช้เพื่อพัฒนาผู้นำด้านศิลปวัฒนธรรมสำหรับนักศึกษาครู พบว่า แนวทางด้านงบประมาณไปใช้เพื่อพัฒนาผู้นำด้านศิลปวัฒนธรรมสำหรับนักศึกษาครู ได้แก่ สนับสนุนการจัดสรรงบประมาณสอดคล้องกับการศึกษาของ สมิตรา วิริยะ ศึกษาการพัฒนาหลักสูตรการพัฒนาบทบาทสถาบันอุดมศึกษาด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมสถานภาพองค์กรด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของสถาบันอุดมศึกษา พบว่า ด้านกลยุทธ์ 1. สร้างเครือข่ายความร่วมมือด้านศิลปวัฒนธรรม 2. สร้างมาตรฐานการปฏิบัติงานและการประเมินผล 3. สร้างระบบประเมินและบริหารความเสี่ยงที่เหมาะสม

8. แนวทางด้านนักศึกษาไปใช้เพื่อพัฒนาผู้นำด้านศิลปวัฒนธรรมสำหรับนักศึกษาครู พบว่า มี 2 รายการ ได้แก่ การสร้างให้นักศึกษาเป็นผู้นำศิลปวัฒนธรรม และเชิดชูเกียรตินักศึกษาที่ทำกิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม สอดคล้องกับการศึกษาของ สุริรัตน์ จินพงษ์ ศึกษายุทธศาสตร์การบริหารเพื่อพัฒนาภาวะผู้นำเชิงวัฒนธรรมไทยของนักศึกษาสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์กล่าวถึง ด้านทัศนคติเชิงวัฒนธรรมไทย ที่เกิดจากการเรียนรู้ ประสบการณ์ และแรงจูงใจของนักศึกษาที่จะตอบสนองต่อวัตถุประสงค์ อารมณ์ และสถานการณ์ที่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา เช่น พอใจ เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ยอมรับ ไม่ยอมรับ จึงเกิดจากการเรียนรู้ของบุคคลจากสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับสถานการณ์ของสังคมที่เปลี่ยนแปลง

องค์ความรู้วิจัย

องค์ความรู้ / ข้อค้นพบจากงานวิจัยนี้ ทำให้ทราบว่าการวิเคราะห์สาเหตุของความต้องการจำเป็นแนวทางการพัฒนาผู้นำด้านศิลปวัฒนธรรมสำหรับนักศึกษาครูลงสู่การปฏิบัติ เป็นแนวคิดที่ยังใช้ได้ดียู่ในปัจจุบัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการวิเคราะห์สาเหตุของความต้องการจำเป็นจำแนกตามตัวแปรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม
2. ควรมีการศึกษาวิจัยและติดตามผลในการนำแนวทางการพัฒนาผู้นำด้านศิลปวัฒนธรรมสำหรับนักศึกษาครูลงสู่การปฏิบัติ
3. ควรมีการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างทักษะภาวะผู้นำด้านศิลปวัฒนธรรมสำหรับนักศึกษาครู

บรรณานุกรม

- กมลวรรณ ม่วงสุข. (2560). การพัฒนาคู่มือการบริหารงานด้านศิลปวัฒนธรรม สาขานุรักษ์มรดกไทยของโรงเรียนมัธยมศึกษาตามเกณฑ์รางวัลกระทรวงศึกษาธิการ (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ขวัญชัย พะยอม. (2550). แนวทางพัฒนาการจัดกิจกรรมนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). กำแพงเพชร: มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.

- คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. (2561). รายงานการประเมินตนเอง คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. นครปฐม: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. (2563). ข้อมูลคณะศึกษาศาสตร์. สืบค้นเมื่อวันที่ 19 เมษายน 2563 จาก <https://www.su.ac.th/th/faculty-education.php>
- ณิชภัทร จาวีสูตร. (2557) . การสำรวจความต้องการจำเป็นเพื่อเสริมสร้างภาวะผู้นำด้านศิลปวัฒนธรรมสำหรับบัณฑิตสโมสรนิสิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. กรุงเทพฯ: สถาบันวัฒนธรรมและศิลปะ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ธัญวิทย์ ศรีจันทร์. (2559). การวิเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของกรรมการองค์การนิสิตนักศึกษา. *วารสารวิธีวิทยาการวิจัย*, 29(2), 139-156.
- ธิดิ ญาณปรีชาเศรษฐ, ไชยยศ ไพวิทยศิริธรรม และยุวรี ญาณปรีชาเศรษฐ. (2565). การศึกษาองค์ประกอบผู้นำด้านศิลปวัฒนธรรมสำหรับนักศึกษาครู. *วารสารการวัดผลการศึกษา*, 39, 250-263.
- บรรจบ บุญจันทร์ และจตุรงค์ ธนะสีลังกูร. (2561) . กลยุทธ์การพัฒนาภาวะผู้นำนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา. นครราชสีมา: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). การวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: สุสิริยาสาน
- พัชรพร วรจักร. (2559). “รูปแบบการดำเนินงานบูรณาการศิลปวัฒนธรรมของสถาบันอุดมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” (ดุษฎีนิพนธ์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์). ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. (2544). การพัฒนานิสิตนักศึกษา. กรุงเทพฯ: ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักนโยบายและแผนการอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2561). แผนอุดมศึกษาระยะยาว 20 ปี พ.ศ. 2580. กรุงเทพฯ: บริษัท พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- สุมิตรา วิริยะ. (2554). “การพัฒนากลยุทธ์การพัฒนาบทบาทสถาบันอุดมศึกษาด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมสถานภาพองค์กรด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของสถาบันอุดมศึกษา” (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรรัตน์ จินพงษ์. (2556). “ยุทธศาสตร์การบริหารเพื่อพัฒนาภาวะผู้นำเชิงวัฒนธรรมไทยของนักศึกษา สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์” (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำเนา ขจรศิลป์. (2538). มิติใหม่ของกิจการนักศึกษา 1 : พื้นฐานและการบริการนักศึกษา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- . (2542). มิติใหม่ของกิจการนักศึกษา 2 : พื้นฐานและการบริการนักศึกษา. กรุงเทพฯ: ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.